

Observatoriu este de done ori in
septembra, mercure si sambata.

Pretiul

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multe pe anu; — trimis
cu posta in laintrul monarhiei
pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— In strainatate pe 1 anu 10 fl.
sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau
11 franci; — numeri singuratici se
dau cate cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserante,
se platescu pe serie seu linia, cu
litere merunte garnondu, la prim'a
publicare cate 7 cr., la adou'a si a
treia cate 6 cr. v. a. si preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurul publicu.
Prenumeratunile se potu face in
modulu celu mai usior prin assem-
natunile postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatoriu in Sibiu.

Nr. 63.

Anulu I.

Transilvania.

Sibiu, 15 Augustu. (Resultatulu alegerilor dietali in Sasime.) Sasii acceptaseră uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, din cauza că li se promisese cu mare solemnitate, ba li se garantase chiaru si prin o lege ungurésca din 1868 individualitatea politica a națiunei loru si teritoriu națională in laintrul marelui principatu alu Transilvaniei. Déca mai pote fi vorba undeva in istoria poporului despre solidaritate națională, apoi acésta s'au aflatu pâna acum la națiunea sasescă din Transilvani'a. Sasii au tenu totu-deauna unii cu altii la bine si la reu, precum tiene unu cercu tare de otelu, si precum de es. romanii au tenu mai raru. Sasii au avutu totu-deauna inaintea ochilor faptele si suferintele strabunilor proprii, istoria la ei stă pe mesa seu in firida, alaturea cu carte de rogatiune; lectur'a de carti bune la densii se considera că pânea de tôte dilele. Din 185 mii de sasi si germani din Transilvani'a citescu carti si diarie celu pucinu atâtia, căt romani citescu din 1 milionu si 200 de mii; pentru-că cei mai multi romani dupace-ai esitu din scôle, nu mai citescu nimicu, ei se tien atotu-sciutori. Popii sasesci in locu de a'si perde dilele vietiei cu dispute seci, macre si sarbede din theolog'i'a scolastica, in locu de a propaga blasfemi'a, că ide'a nationalitatiei ar fi ide'a sterpita de nevast'a lui Antichristu, au parasit de multu orice secaturi scolastice din evulu mediu, cu care este indopata tenerimea nostra si s'au aruncat pe istoria, pe sciintiele de statu, pe sciinti'a economiei politice, pe cunoștințe practice, că totu atâtea arme de apararea esistentiei naționale. Istoricii si legistii Transilvaniei au avutu mare dreptate, candu au datu sasiloru in tote actele publice titlulu onorificu de Prudentes et Circumpecti.

Cu tôte acestea, cine ar fi credutu inainte cu treidieci si mai virtosu inainte cu 12 ani (1866), că poporul sasescu va fi pacalit, sedusu si facutu de bajocura intr'unu modu atât de brutale, precum se intembla cu densulu! Ei au perduto totu, dupace mai antaiu in anii 1864/5 isi perdusera prudenti'a si circumpectiunea, din ura cătra romani, precum tiene unii, de fric'a loru, precum se escusă altii. Urmarea fu, că in

anulu 1866—1877 mai antaiu se desbinara ei intre sinesi că nici-odata, in teneri si betrani. Tenerii, mai alesu din cei ce aspira la functiuni, tinea mortislu la tôte consequentiale dualismului, mergea orbesce la B.-Pest'a, pâna ce in vreo 5 ani detera cei mai multi cu capulu de parete, seu cu nasulu de pamentu. Betranii din contra, nutria neincetatu foculu sacru alu nationalitatiei, caută spre Vien'a, intretienea că totu-deauna, cu patri'a loru mama, cu Germani'a, comunicatiunea literaria si scientifica. Déca inse sisthem'a actuale nu pote se sufere in Transilvani'a romanismulu, apoi mai pe atâta uresce ea si germanismulu; numai cătu nu'i conveni că se'i dea dintr'odata cu pumnulu in falci, precum a datu romanismului; ii trebuiea se aiba si unu protestu de a minti in faci'a Europei, precum de es. mintia si mai deunadi in Journal des Debats, că nationalitatile din Ungari'a si Transilvani'a se afla in sinulu magiarismului că si in sinulu lui Avramu, că-ci éca Sasii, ce bine sunt ei. In cătu pentru romani, crim'a loru cea cumplita de a se fi nascutu romani, prin urmare tradatori de patria, nu li se pote erta, decât numai déca se voru renega si calviní necondiționat. Asia dara sisthem'a actuale purcede cu sasii mai incetu, mai cu circumspectiune, că-ci se si mai genédia de Vien'a si de Berolinu: dara in fine, scopulu neclatit remane: Conservarea sasiloru că individi folositoru, dara mórtea nationalitatiei loru politice.

In 20 Iuliu tienusera si sasii fruntasi conferinta electorale si decretara solidaritatea. Dara din resultatulu alegerilor actuali acea solidaritate esí sparta asia de tare, in cătu "S. D. Tagblatt" are tôte dreptatea, déca in Nr. seu de Miercuri desbinarea o numesce sinu sidere, si in amaratiunea sa merge pâna acolo, in cătu recomanda barbatiloru națiunei sale passivitatea, la care sasii nu tiene pâna acum.

— (Tienut'a romaniloru din Sibiu si tienutu, facia cu alegerile dietali). Au tôte dreptatea romanii din comitate, déca ne dicu: Voue ve place a ne critica portarea nostra, dara de ce nu spuneti, cum v'ati portatu voi dupa conferinta electorale din 20 Iuliu?

Éca cum ne portaramu. Alegatorii romani, preoti si mireni, locuitori in Sibiu, nu si-au pusu candidatu, si nici n'au mersu la urna, afara de

unu singuru functionariu, la care nu'i ia nimeni in nume de reu. Asia dara aici romanii de ambele opiniuni s'au portatu că barbati de parola si că romani seriosi, carii au sciutu se respecte solidaritatea. Acésta nobile abnegare a representatilor politicei de activitate, națiunea nostra o va sci apretia, éra aparatori politicei de resistentia passiva saluta in trens'a solidaritatea.

Asia s'a intemplatu in Sibiu; nu asia in comunele adjacente. In acelea doi pretori, mai papali decâtua pap'a, adeca mai ministeriali decâtua ministeriulu, intielegându reu instructiunea ce li s'a datu in termini precum ni se asigura, forte moderati, emisera la deregatoriile comunali cercularie atât de exagerate, cătu bagara in spaima pe primari si pe notari, apoi prin aceia pe mai multi alegatorii. Toti aceia mersera la urna că se'si dea voturile pentru candidati gubernului. Cei carii au cititu acelea cercularie spunu, că unu pretoru ar fi cutediatu a se provoca chiaru si la una persoá prea inalta, numai că se induplice pe alegatorii a'i face pe voia. Nici-unu functionariu nascutu si crescutu magiaru, nu a mersu pâna acum in zelulu seu escesivu asia departe, precum au mersu acei doi pretori, ambii romani, pusii in functiune prin alegere pe 6 ani, nu prin denumire ministeriale. Pre cătu cunoscemu noi impregiurările locali, nicidecum nu ne vine a crede, că superiorii aru fi asteptatu dela ddnii pretori, că se desvóle o energia asia de intempestiva, care compromite autoritatea gubernului. Noi recunoscemu ori-carui gubernu dreptulu constitutionale de a'si inmulti partizanii sei, nici-odata inse prin pressiuni si amerintiari. Rutin'a si tactulu finu la ori-ce functionari sunt calitati care nu aru trebui se lipsescă la nici-unul.

Ce inseamna ocuparea Bosniei?

Nu este nici-unu popor in tôte vast'a monarchia, care se nu aiba celu mai mare interesu de a sci inainte déca s'ar potea, ce urmari va avea ocuparea Bosniei si administrarea ei prin functionari imperatesci. Si noi romanii se nu alunecamu a crede, că fiendu de parte de Bosni'a si Hertiegovina, nu multu are se ne pese de ceea ce se va intempla cu acelea tieri; că-ci ori-ce sistema gubernamentală se va introduce in tresele, datori'a nostra si interesulu nostru e, că se o cunoscemu de aproape,

si unulu si altulu de privirea placutelor pavilione, se consolau inse cu idea, că 'si au facutu reu unulu altuia. Acésta stare de lucruri se stabilise acuma de mai multi ani; urdici si buruiene acoperisera potecile care conducea dela o casa la alta. Craci de arbusti spinosi se incrusiau, ca si cum aru fi voit u se oprésca ori-ce comunicatiune; s'aru fi potutu dice, că planetele intielegéne neintielegere care desparteau pe cei doui vecchi amici si luau si ele parte la ele, cautandu se i despartiesca si mai multu.

In tempulu acesta soci'a lui Tu si a lui Kuan nascuse fia-care căte unu copilu. Dómina Tu era mam'a unei incantatore fice, era dómina Kuan a unui fiu forte frumosu. Acestu evenimentu fericit era necunoscutu si dintr'o parte si din cealalta, pentru că de si proprietatile loru se invecinau, cei doui Chinesi traiau totu asia de streinu unulu de altulu, ca si cum aru fi fostu separati de riulu galbinu seu de zidulu celu mare. Cunoștințele comune se feréu de ori ce alusione la cas'a vecina, si servitorii de se intalnă din intemplare, avéu ordinu strictu se nu 'isi vorbescă subtu pedepsa biciului seu a falangei.

Copilul se numea Cin-Sing, era copila Ju-Kuan, adeca margaritarulu si iaspisulu; perfecta loru frumusete justifica alegerea acestoru nume. Indata ce se facura mai marisiori, zidulu care despartea laculu in doua parti egale si limita intr'unu modu neplacutu privirea din partea opusa, atrase atentiu copiilor si intrebarea pe parintii loru, că ce era dincolo de acel zid asia curiosu, asiediatu in midilocul apei si cui apartineau inaltii copaci, ale caror verfur si zaréu. Li se resupuse că acolo era locuindu' unor oménii escentrici, ursusi, supraciosi si neamicabili in ori ce privintia si că acestu zid fusese radicatu pentru a se para de nisice vecini asia de rei.

Acésta esplicare fusese de ajunsu copiiloru. Ei se invetasera cu zidulu si nu 'lu mai bagau in séma. Ju-Kuan crescea in gratii si perfectiuni, ea era indemanateca la tôte lucrurile seculului seu, manua aculu cu o desteritate fara exemplu. Fluturi pe care 'i broda

ea pe metase paréu vii si gata se sbore, ai fi juratul că audi cantandu paserile pe care le fisca ea pe canavas; mai multe nasuri pacalite se plecasera in tapiserie ei, pentru ca se respire parfumulu florilor ce ea desemnase pe densele. Talentele Ju-Kuanu nu se marginéu numai la atata, ea scia pe dim afara cartea odelor si cele cinci regule ale bunei purtari; nici-odata mana mai usiora nu aranca pe chartie de metase caractere mai indrasnetie si mai curate. Smeii nu sunt mai iuti in sborulu loru ca mana ei, candu facea se curga din péna licividulu celu negru. Ea cunoscdea tóte feluri de poesii si compunea ea insasi bucati pline de meritu asupra unoru subiecte, care naturalmente isbescu mai multu imaginatiunea unei fete tinere, precum: asupra intórceri rondunelelor, asupra salciilor primavaróse, musietielului si alte lucruri analoge. Mai multu de unu literatu, care s'aru crede demnu de a incaleca pe calulu de aru n'aru fi improvisatu cu atata inlesnire ca ea.

Cin-Sing nu profitase mai pucinu din studiile sale; numele lui se gasea printre cele dintai pe lista esamenelor. Cu tôte că era destulu de tineru, s'aru fi potutu orna cu bonetul celu negru si dejá tóte mamele 'si dicéu că unu baiatu atât de inaintat in scientie aru fi unu bunu gineare, care ajunge in data la cele mai inalte demmitati literare. Cin-Sing inse respondea zimbundu petitorilor ce 'i se tramiteau, că era prea de tempuri si că dorea se se mai bucre cátva tempu de libertatea sa. Refusa de arendulu pe Hon-Giu, Lo-Men-Gli, Oma, Po-Fo si alte persoane tinere forte destinse. Nici-odata, exceptandu pe frumosulu Fan-Gan, a carui trasura damele o impléu cu portocale si confecturi candu se intorcea dela tiru, nici-odata tineru n'au fostu mai lingusit, nici 'i se facura mai multe avansuri. Inse anim'a lui se parea nesimtitore pentru amoru, nu din recela, pentru că din mii de particulatii se potea găsii că Cin-Sing avea o anima frageda; s'aru fi disu că 'si aducea aminte de o imagine cunoscuta in alta viatia anteriora si pe care spera se o reafle. De si 'i se totu laudau sprenzenele ca foi'a de

Foisióra „Observatoriului“.

Pavilionul pe apa.

Novela de: Théophile Gautier.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

(Urmare.)

Era intr'adeveru o placuta priveliste a vedea salci'a precipitandu-se din inaltimdea acestoru stanci spre suprafața apei cu ramurile sale aurite si cu lessa sa de matase, era colorul stralucitor ale pavilionelor lucindu intr'unu cadru de frunzis variu colorate.

Subtu cristalul undelor se jocau bande nebulnice de pesci azurii cu soldi de auru; flote intregi de ratiu cu gâturi de smaragdu manevrau in totu chihpulu si latele foi de nymphoea-nelumbo se intindéu a lene subtu transparentia diafană a acestui lacu nutritu printr'unu isvoru. Afara de midilociu, unde fundulu era formatu de unu nasipu argintiu de o finetia extraordinaire si unde isvorulu facendu se se radice bescutiele asemenea unei ape ce incepe se cloctesca, n'aru fi permisul plantelor aquatice se prindia radacina, intregu restul lacului era tapetatu cu catifeuă cea mai frumosa verde ce 'si potea cineva inchipui.

Fara acelu zid uricosu radicatu prin inimicitia celor doui vecini, nu s'aru fi aflatu de siguru in tôte intinderea imperiului din midilociu, care precum se scie, occupa mai multu de trei parti din lume, o gradina mai pitoresca si mai incantatoare; fia-care 'si aru fi marita proprietatea sa prin vederea proprietathei celuilaltu, fiindu că omulu aci pe pamant nu pote lua obiectelor decâtua numai aparinti'a.

Inse si asia cum era, unu intieleptu totu n'aru fi dorit, ca se 'si termine viati'a in contempliunea naturei si placerile poesiei, o retragere mai recorosă si mai convenabila.

Tu si Kuan profitasera prin neintielegerea loru unu zid, dreptu ori-ce alta perspectiva si se lipsisera

se vedemu cumu sunt administrate alte popóra, ce au se intre abia acumu in seri'a popóraloru monarhiei, dupa care legi, in care limba, prin ce functionari. Décă nu ne insiela tóte simptomele, Bosni'a si Hertiegovin'a mai curendu séu mai tardiu se voru incorpora definitiv la monarchia. Vine inse intrebarea de mare importantia, cà la care parte a monarchiei se voru incorpora, la Ungari'a séu la Austri'a? Ungurenii se potu provoca la dreptulu loru istoricu „virtuale“ dicundu, cà odinióra, inainte cu 500 de ani, Bosni'a se tienuse că tiéra vasalla de Ungari'a sub nume de provinci'a Rama. Dara totu ungurenii dau din mani si pitioare contra annaxerei dicundu, cà magiarii si asia sunt amerintati cu inghitire de cătra majoritatea slaviloru. Acestora le respundu Croati'i: Nu la Ungari'a, ci numai la Croati'a se va incorpora Bosni'a. Noi că slavi, nu ne temem de inmultirea slaviloru, ci o dorim; preste acestea voi magiarii sunteti fórtne neconsecenti, ca respingeti Bosni'a, insisteti inse mortisiu, că se incorporati Dalmati'a, care este totu slava in marea majoritate a locuitoriloru. Intre magiari si croati se arunca germanii centralisti din Vien'a si pretindu, cà dupa ce Bosni'a fusese cucerita de repetite-ori sub imperatulu Leopoldu I (1690—1705) de cătra armat'a austro-germana, s'ar cuveni că se fia incorporata la Cislaitani'a.

Pre candu decurgu acelea dispute intre politicii de trei nationalitati, p'ntre muntii Bosniei curge sangele omenescu in sîròie. La Sisecu si Agramu se transpórtă soldatii raniti cu sutele, éra căti potu fi inaintati mai departe, ajungu pâna pe la Gratiu in capital'a Stiriei, din causa că spitalele din Croati'a nu i mai incapui. Si tóte acestea se intempla numai de doue septemani incóce.

Dara cine se bate cu atàta furia contra trupelor imperiali? La inceputu se credea, că numai mohamedanii se oppunu la invasiune, la ocupatiune si cucerire. Astadi este adeveritu de plinu, că alatura cu mohamedanii se batu mii de slavi (serbi-bosniaci) christiani, cu aceeasi ura si furia. Europa tota stă la mirare in vederea acestei coalitiuni a mohamedanilor cu serbii contra austriaciloru; éra mirarea popóraloru este cu atàtu mai legitima, cu cătu pâna eri se vediura in aceea si Bosnia macelandu-se mohamedani si christiani intre sinesi, in modulu celu mai selbaticu. Este óre acésta aparitiune unu misteriu, una enigma nepertrusa? A fostu enigma pentru ómeni că politicii si diplomatii austro-unguresci, carii preocupati dela nascerea loru, sciu numai se despreteiuésca pe popórale orientali si nu cunoscu manin'a potere de viézia si tari'a de sufletu, nici ur'a secularia, traditionale nutrita in pepturile loru din buni de strabuni, anume contra germaniloru, numiti de ei in batjocura svabi, si contra magiariloru. A fostu enigma pentru toti căti nu cunoscera, pâna la ce gradu au ajunsu acelea popóra la conșientia loru nationale si in ce mesta e desvoltatu la ele sentimentulu patriotismului. „Ve cunoscemu din mosi de stramosi; respingemu

salcie, picioarele inperceptibile si talia de libela a frumusietelor ce i se propunéu, elu asculta cu unu aeru distrasu ca si cum s'aru fi gandit cu totulu la altceva.

Din parte i Ju-Kuan nu se arata mai pucinu grava; ea refusa pe toti pretendenti. Acesta saluta fara gratie, acela nu era ingrijit in vestimentele sale; unul avea o scrisore prea grósa si prea comună, celalaltu nu scia ceti versuri séu gresia asupra rimei, in scurtu toti avéu căte unu defectu. Ju-Kuan facea despre densii niste portrete asia de comic, incátu parintii ei finéu prin a rîde ei insisi si aratau usia in modulu celu mai politicosu sirmanului aspirantu, care credea că a si pusu piciorulu pe pragulu pavilonului oriental.

In cele din urma parintii celor doui copii se ingrijara de persistentia loru de a respinge tóte partidele ce li se presentau. Dómn'a Tu si dóm'n'a Kuan preoccupate fara indoiala de aceste idei de casatorie, continuau nótpea in visurile loru gandirile de care erau preoccupate diua. Unulu din acele visuri ce avura le isbi cu deosebire. Dómn'a Kuan visase că vedea pe pieptulu fiulu ei Cin-Sing o piétra de iaspisul asia de minunatu taiata, incátu respandea niste radie ca unu jeraticu; din parte i dómna Tu visase că fica ei purta la gât unu margaritaru de cea mai frumósa apa si de o valóre nepretiuita. Ce insemnare potéu avea aceste doua visuri? Alu dómnei Kuan prevestea óre lui Cin-Sing onorile academici imperiale, si acela alu dómnei Tu insemna elu óre că Ju-Kuan va afla vre-o comóra ascunsa in gradina, séu subtu vre-o caramida a cuprorului? O asemenea esplicare nu era fara cuvantu si ori care altulu s'aru fi multiumit cu ea, inse mamele vediura in acelui visu niste alusuni la niste casatori fórtne avantagióse pe care avéu se le contractese preste pucinu copii loru. Din nefericire Cin-Sing si Ju-Kuan se incapatinau mai multu ca ori candu in decisiunea loru si desmintiau predicerile.

(Va urma).

libertatea vóstra pe care ni-o aduceti pe simceo'a sabiei, cà-ci cu aceea voiti se ne luati patri'a nostra, limb'a, nationalitatea, religiunea." Asia dara bosniacii de ambele confesiuni plini de negra neincredere, se unira pe terenulu patriotismului comun si chiar alu nationalitatiei comune, cà-ci serbi sunt si unii si altii. Ei in fine totu voru fi calcati si cuceriti, dara acele sentiente ale loru nu se voru estermina in eternu. Ei nu voru se audia numai de libertate individuala, nici de asia numit'a civilisatiune germana, importata de straini. Si se nu creda nimeni, că bosniaciloru le lipsescu ómeni luminati. Pe noi aici ne indópa diariele ministeriali cu istorii despre fanatismulu religiosu alu bosniaciloru. Nu negamu că esiste si acela; dara nu fanatismulu religiosu a potutu intruni pe mohamedani si christiani in aceleasi companii si batalioné, cà-ci acela e de natura că mai virtosu se i desbine. Éta inse că ei s'au unitu contra monarchiei, condusi de alte sentiente si interesu cu totulu diferite.

Ceea ce bate mai tare la ochi in situatiunea de facia este impregiurarea, că bosniacii urescu pe magiari, de se pote si mai cumplită că pe austriaci. Cu acésta portare a loru ei dau de minciuna si rusine laudele turcofile căte vediuram de doi ani incóce, precum si fabul'a, că beii si spahii (nobili, cavelierii) bosniaci aru simpatisa cu magiarii nobili si nenobili. Desele caletorii ale mai multoru magiari prin Bosni'a si fraternisarea loru cu beii, s'au pre-facutu in fumu si cétia.

Asia dara ce insemmna pentru monachi'a nostra ocuparea Bosniei? Insemna atàta, că com. Andrássy et Cons. au cautatu si aflatu in Bosni'a unu Caucasu că celu russescu, unu Algiru că celu francescu; au aflatu una tiéra, in care au se 'si afle mormentulu loru dieci de mii din fiii cei mai vigorosi ai monarchiei, acumu si pe diecimi de ani inainte. Éra inveniatu'r'a nostra de acilea este, că astadi nici-unu poporu nu voiesce libertate individuala, fòra patria si fòra esistentia nationale. „Mai bine sierbitute turcésca in patri'a propria, decàtu civilisatiune austro-ungurésca in patria subjugata." Acésta este parol'a de di, acésta profesiunea de credintia politica a bosniaciloru si a tuturoru popóraloru, afara döra numai de „renegatii" din Transilvani'a.

Suvenire dela adunarea generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Societatile si reunioniile scientific, literarie, artistice, de cea mai mare diversitate, s'au inmultit in tóte staturile civilisate ale Europei si Americei in numeru de necrediutu, si totusi mai pe fia-care anu resaru altele noue. Cele mai multe din trensele sunt asia numite ambulante, care adeca isi tienu adunarile loru periodice in fia-care anu aerea, in altu locu, regiune, uneori chiar in alta tiéra, ori in alta parte a lumii. Marele folosu alu aceloru reuniuni ambulante este recunoscutu astadi de cătra toti ómenii căti stau la inaltmea civilisatiunei moderne. Dara societatile si reunioniile din dilele nóstre nu sunt decàtu imitatiunea jocuriloru olimpice si ale altoru conveniri de nobile rivalitate, usitate la elini si la romani. In staturile despotic ele nu sunt suferite, in cele semiconstitutionali numai tolerate; in cele libere se bucura de favórea corporiloru legislative si a gubernului, éra de poporu sunt fórtne bine vediute.

Ar fi eróre capitale a cauta folosulu reuniunilor numai in adunare de fondurile destinate a inainta prin acestea scopurile prefipite. Apropiera ómeniloru de ómeni, intereseantele cunoscintie a le personaloru de renume, ampl'a experientia ce facemu cu acelea ocazioni in multe ramuri ale activitatiei omenesci, inavutirea ideiloru, desvoltarea sentimentelor nationali si patriotic, incaldirea dulce si óresiciumu farmecatória la unu foculariu comunu, inregistrarea chiaru a defectelor nóstre, sunt totu atàtea folóse, a caroru valóre nu se pote cumpani cu totu aurulu cătu se scôte din minele classice ale muntiloru unei tieri cumu este si a nostra. Romanii din acésta monarchia au pucine societati si reunioni, dara tocma de aceea, pre căte le au in Transilvani'a, Bucovina si Ungari'a, se si-le apere că pe clenodiele cele mai pretiose, cu atàtu mai virtosu, cu cătu acestea inaintatorie a le culturei nóstre sunt mai reu vediute. In acestu respectu loculu antaiu ilu ocupa Asociatiunea nostra transilvana. Se pare inse, că tocma si din acea causa romanii tienu asia de multu la ea.

Acésta asociatiune isi justifică si a sta - data ratiunea sa de a fi si a esiste pentru missiunea sublime ce a luat asupra 'si. In absentia ddloru presedinte si v. presedinte pre cătu de regretata,

pre atàta si bine legitimata, manecara numai cei doi secretari si cassariulu asociatiunei la adunarea generale. Presemnele de reusita li se aratara inca dela Clusiu, unde in 3 Augustu dem. pe la 5 óre mai multi confrati ii asteptá la gara, unii spre a caletori impreuna, altii spre a le intende man'a caldurósa. Ajunsi cătra 8 óre la statiunea Ciucea, famósa pentru bataliile din Decembrie 1848, ei fusera imbraciosiati de cătra cátiva membrii ai comitetului locale din S. Simleu, veniti cale de trei poste intru intempinarea loru. Nu mi aducu a minte se me fiu simtitu mai emotionat in viéti'a mea, că in momentele in care generosulu nostru confrate domnulu proprietariu George Popuca conducatoriu alu deputatiunei selagene pronuntia cuvente de buna-venire „cătra frati sei ardeleni." Unu dejunu à la fourchette luat in ospetari'a din Ciucea si asteptarea altoru membrii cu trenulu dela Oradea ne retinu pâna dupa or'a 12 la acelu punctu alu muntelui „Mesesiu," preste care se dice că ar fi trecutu odenóra Tuhutum cu ai sei. Cu căteva trasuri puse la dispositiunea óspetiloru, apucaramu in susu preste acelu munte nu prea inaltu, intinsu inse pe distantia de 3 óre.

(Va urma).

De pe campulu de resbelu.

Din relatiunile publicate prin diariele ce ne stau la dispositiune estragemu urmatorele detailuri, despre luptele intemperate pâna acumă :

Se constata in unanimitate din partea corespondentilor aflatori la armat'a de ocupatiune, ca soldati nostri au a se lupta nu numai in contra insurgentiloru, ci si cu mari strapatie, lipsa de cantonamente si de apa si cu tóte consecintiele unei calduri tropicale, precum si cu dificultatile unui terenu fórtne tare brasdatu, asia ca nu potu se inaintese, decàtu numai pasu de pasu.

Precum se scrie lui „Nar. Nov.", Turci, cari la Maglaj au trasu funi preste siosea si au adus in confusione pe calareti prin acésta stratagema, au taiatu capetele la toti husarii raniti, căti au cadiutu in manile loru si le au infiutu in pari.

Fugari austriaci scapati din Serajevo, capital'a Bosniei descriu cu colorile cele mai sinistre anarchia ce domnesce acolo. Poporatiunea crestina este terorisata. Cei 3000 supusi austriaci, pe cari ii au surprinsu evenimentele acolo si cari in parte mare sunt profesionisti, birtasi si comercianti, au fostu pusi sub protectoratulu consulului germanu, de óre ce intregu personalulu general-consultatul austro-ungaru au parasit Serajevo.

Acéea parte a trupelor de ocupatiune, care au intrat in Hertiegovina sub comanda, f. m. lieutenantului Iovanoviciu se pare ca are mai pucine greutati de invinsu. Celu pucinu dupa luarea Mostarului, capital'a Hertiegovinei, nu s'au mai auditu despre nici-o incercare de insurectiune a poporatiunei. S'au arestatu inse in dosulu aceloru trupe bande de insignti, intre Trebinje si Ragusa, care amenintia comunicatiunea trupelor austro-ungare cu Dalmati'a. Asemenea s'au arestatu bande de insignti si in spatele armatei de ocupare din Bosni'a, intre Novi si Banjaluka. Telegrafulu de campania au fostu pâna acumă intreruptu de 17 ori, atàtu prin evenimente elementarie, cătu si prin rea intentiune a inamicului, si asia se pote esplica lips'a de sciri din quartirul generalu.

Ocuparea vechiei capitale Travnic prin divisiunea a VII sub comanda ducelui de Würtemberg, care avu locu in 10 l. c., pote se ajunga a fi de o importantia decisiva pentru inaintarea trupelor c. r. Prin fapt'a acésta s'a castigatu unu punctu solidu de operatiune pentru luarea formidabilei citadelor Vranduk, spre care se concentréza acumă intrég'a activitate a grosului armatei de ocupare. Dara scirile sosite din quartirul generalu dela 10 l. c. spunu, că dupa lupt'a dela Zep-ce insigntii au evacuat Vranduculu, precum in Zenica si s'aru fi retrasu fugindu spre Serajevo. Se nu fia óre acésta o cursa ca si cea dela Maglaj?

Despre luptele dela Zep-ce in 7 l. c. ii se scrie lui „N. W. Tageblatt" intre altele, ca dupa spus'a celoru prinsi la Zep-ce se se fia aflatu 6500 insignti. Intre altele, trupele nóstre au luat si unu stégu de metase rosia, care pôrta inscriptiunea „Mórté veneticiloru", precum si unu numru óre-care de acte importante scrise in limb'a turcésca.

Ca proba a enormeloru calduri ce domnesce ne pote servi inpregiurarea, ca la unu marsiu alu regimentului Hartung, au cadiutu dintr'unu singuru batalionu 31 si unii soldati loviti de insolatiune, séu cum dice poporulu nostru, de sagét'a sôrelui, care este unu atacu mortalu asupra pelitiei creerilor.

Cu dat'a de 13 l. c. supremulu comandantu alu trupelor de ocupare f. zeugmeisterulu Philippoviciu raportesa, ca in diu'a aceea au venit in taber'a sa dela Zenica, Hafis Pasia cu o deputatiune de notabili din Serajevo, ca se ilu roge, se nu inaintese in marsiulu seu spre Serajevo. Philippoviciu a respunsu, ca conformu ordinelor primite densulu va continua marsiulu seu si provoca pe Hafis Pasia si pe notabili, ca se se intrepuna cu tota influenti'a si auctoritatea de care dispunu ca se capacitese poporatiunea amagita, ca ori ce re-sistentia este indesiertu.

Despre divisiunea XX sub comand'a f. m. lieut. Szapáry au sositu scirea, ca in 13 l. c. au avutu unu atacu la Gracanica, pe care l'au respinsu, dara lipsindu'i munitiunea, divisiunea XIV isi au continuat marsiulu seu spre Doboj avendu a se lupta neincetatu cu insurgentii. Toti ranitii si tra-nulu intregu au fostu scapatu. Din lipsa totala a cailor, carale au fostu trase si inpinse inainte pe drumu de catra soldati. — Din acestea resulta, ca generalulu Szapáry se retrage spre colón'a principala, va se dica ii merge reu.

Protocolul Congresului dela Berolinu

(Urmare.)

Presedintele dice ca congresulu va esamina conscientiosu observatiile presentate de delegati Romaniei.

Representantii Romani retragendu-se, ordinea de di chiama esaminarea I-lui alineatu art. V alu tratatului dela San-Stefano.

Prințipele de Bismarck observa, ca este vorba de a se sci deca poterile intielegu a recunoscere independentia Romaniei. Altetia Sa reamintescce ca in a. 1856, unirea principatelor nu fusese admisa; de atunci incóce situația s'a modificat de óre-ce Valachia si Moldova s'au intrunitu intr'unu singuru Statu; mai multe poteri au recunoscutu acésta stare de lucruri incheindu cu Romani'a conventiuni comerciale. Cu tóte acestea, Europa singura are dreptulu de a'i sanctiona independentia, ea trebue dara se si puna intrebarea sub ce conditii va lua acésta importanta decisiune, si deca crede ca conditiile voru fi acelásasi ca si cele stabilite de congresu pentru Serbia.

D. Waddington declara ca, fideli principielor ce i au inspirat pana acum, plenipotiarii Franciei ceru ca, congresulu se puna independentiei romane acelásasi conditii ca si independentiei serbe. Escentientia Sa nu si ascunde dificultatile locale ce esista in Romani'a, dara, dupa ce a esaminat maturu argumentele ce se produc intr'unu sensu seu intr'altulu. Plenipotientarii Franciei au credutu preferabilu de a nu se departa de marea regula a egalitatiei drepturilor si a libertatiei cultelor. Este dificil de alcum ca gubernul romanu se respinga, pe teritoriu seu principiu admisu in Turci'a pentru proprii sei supusi. Escentientia Sa cugeta, ca este de neindoit u Romani'a, cerendu a intra in marea familie europeana, trebue se primiasca sarcinile si chiaru neajunsurile situatiunei, ale carei beneficii ea le reclama, si nu se va mai gasi inca, multa vreme, o ocasiune atatua de solemla si decisiva de a afirma din nou principiele ce facu onórea si sigurantia natiunilor civilisate. Cátu despre dificultatile locale, D. primu plenipotientaru alu Franciei crede, ca voru fi mai lesne invinse, candu aceste principii voru fi fostu recunoscute in Romani'a si candu rassa hebreica va sci, ca nu are de nicaieri nimicu de asteptat de cátu dela propriele sale silintie si dela solidaritatea intereselor sale cu cele ale poporielor indigene. D. Waddington termina insistandu ca, acelásasi conditiuni de ordine politica si religioasa indicate pentru Serbi'a se fia impuse si Statului romanu.

Prințipele de Bismarck, facendu alusione la principiele de dreptu publicu in vigore, dupa constitutia imperiului germanu si la interesulu ce opiniunea publica pune pentru ca acelásasi principii urmate in politica interioara se fie aplicate si la politica straina, declarata ca se unesce, in numele Germaniei, cu propunerea francesa.

Comitele Andrassy adera la propunerea francesa. Lordulu Beaconsfield dice ca dà o complecta ade-siune in numele gubernului englesu la propunerea francese. Escentientia sa nu pote presupune unu minutu, ca congresulu se recunoscere independentia Romaniei, fara se i impuna acésta conditiune.

Plenipotientarii italieni facu aceeasi declaratiune. Prințipele Gorciacoff, referandu-se la expresiile prin cari s'a motivat propunerea francesa si cari dau cea mai mare estensiune libertatiei religioase, se unesce pe deplinu cu acésta propunere.

Comitele Siuvaloff adaoga, ca adesiunea Russiei la independentia Romaniei este inca subordonata la primirea de catre Romani'a a retrocesiunei reclamate de gubernulu russu.

Plenipotientarii otomani nu ridica nici o obiectiune contra principielor presentate de plenipotientarii francesi, si presedintele constata, ca congresulu este una-nim cu a nu acorda independentia Romaniei de cátu cu acelásasi conditiui impuse si Serbiei. Altetia Sa atrage atentiunea colegilor sei asupra reservei formulata de comitele Siuvaloff, si dupa care recunoscerea independentiei romane nu ar fi consimtita unanim de catre congresu de cátu sub conditia, ca Romani'a se admitta schimbulu de teritoriu stipulat in art. XIX.

D. Waddington, fara a face in acésta privintia o propunere formalu, se adresáza la spiritulu de echitate si de buna-vointia a gubernului russu si intréba deca nu ar fi posibilu se se dea óre-care satisfactie Romaniei. Inrandu in acésta cale, plenipotientarii Russiei ar

aduce o mare usiurare preoccupatielor de conștiința a mai multora din colegii lor. Cuvintele pronuntiate eri de principale de Bismarck au indicatu fara indoiala interesulu ce esista, pentru succesulu operei congresului, in incheierea grabnica si definitiva a schimbului despre care e vorba: este oportunu, in adeveru de a nu prelungi o stare de lucruri ce angajáza amorulu propriu alu unui mare Imperiu; dara, deca acésta este si parerea plenipotentiarilor francesi, ei considera in acelasi timpu ca Romanii au fostu tratati pucinu c'am aspru, si ca compensatiunea ce li se ofera nu este suficienta. Dela intrunirea congresului, Franchia a consiliatotu-d'a-una pe Romanii de a primi retrocesia Basarabiei, dara dn. Waddington crede ca trebuie se adresáze in numele gubernului seu, unu apelu la sentimetele echitabile ale Russiei, si exprima dorintia de a se acorda principatului o estindere de teritoriu la sudulu Dobrogei, care se coprinda Siliistra si Mangalia.

Comitele Andrassy a reamintit adesea ca gubernul Austro-Ungaru are mai cu séma in vedere cautaarea unor solutiuni definitiv susceptibile de a preveni complicatiuni ulterioare. In acésta ordine de idei dara a fostu elu de parere, ca delegatii romani se fie ascul-tati; totu cu acelasi gandu Escentientia Sa, reservandu-se de a insista, candu va fi vorba de navigatiunea pe Dunare, asupra principiului libertatiei celei mai complete, doresce astazi ca congresulu se pronuntia anec-sarea Dobrogieei la Romanii si in acelasi timpu conformu cu opiniunea exprimata de dn. Waddington, se se acorde o estensiune de frontieră a Dobrogieei intre Siliistra si marea Negra. Acésta decisiune ar usiura solutiunea cestiunii presentee.

Comitele Corti doresce a uni apelulu Italiei cu acelui facutu de plenipotentarii francesi. Escentientia Sa, esprimandu sperantia, ca Romanii se voru resigna la retrocederea Basarabiei, sustene ca ar fi dreptu de a'i se da o mai mare intindere de frontiere meridionale in Dobrogea.

(Va urma.)

Corespondentie particularie ale „Observatoriu“.

In cestiunea alegerilor mai avemu urmatoriile corespondentie demne de tota atentiunea publicului nostru romanescu, pentru-ca ele sunt totu atatea documente despre demna tienuta si portare a poporului romanescu preste totu, pe unde densulu s'a potutu subtrage dela pressiunea brutale, descrisa cu colori asia de vii in diarie ca P.-Napo.

Diciu-St.-Martinu 8 Augustu. Onorata Redactiune! In Comitatulu Ternavei mici, odinióra alu Cetatii de Balta, alegerile deputatilor au decursu eri in 7-a Aug. in ambele cercuri.

In cerculu de diosu fu alesu fora contra-candidatu prin aclamatiune Ludovicu Tissza, eara in cerculu de susu dupa repasirea opositionalei Kispál, asemenea prin aclamatiune s'au alesu famosulu Horváth Gyula, care ca si br. Gavr. Kemény, sbierase in a. 1874 cu ocasiunea modificarei legii electorale, contra dreptului romanilor.

Conclusulu conferentiei nationale din 20 Iuliu a fostu salutat cu bucuria de catura romanii din acestea parti, si trebue se constat in cugetu curatu, ca passi-vitatea romanilor nici la o alegere nu s'au manifestat mai eclatantu ca acumu, pentru-ca in cerculu de diosu afara de primarii comunelor si unu notariu, au fostu numai 17 alegatori romani; din comunele celea mai impopulare si curatu romane ca Sancelu, Bia, Capâlna, Feisa, Teuni, Lodorman, etc. au lipsit chiaru si personele oficiose.

Mai bine se vedea a fi representatul elerulu, fiindu cu totul in numeru de 11 insi.

Intre acestia septagenariulu Vasile Aron cu colegulu seu gr. or. din Veltiu, famosulu pop'a Ambrosie Blasian din Siasi, Alexi Suciu din Babahalma, etc. dara vadi'a clerului o au datu unu protopopu din apropierea Blasiusului, care venise cu doi preoti din tractulu seu.

Romanii din locu vediendu pe acestu domnu protopop p'ntre alegatori, nu si-au potutu esplica dupa ce scopuri mai pote veni in etatea si pusetiunea sa prezinta, ca ci deca laudele cu care era incarcata spre insultarea nostra „be derék ember ez a P... di Esperest,“ ei magulescu si alimentedia vanitate, e demnu de tota compatimirea. Altmintrea inca iau successu forte reu dnului prota, ca ci fiindu atacatu de tota partile de intelligentii din locu, iau fostu rusne a'si scote biletu de prandiu; magarii s'au indestulit alu incarcă cu laude, dara la mesa nu l'au invitatu, in oteluri nu au capatatu nici pe bani, fiindu locurile ocupate de cei cu legitimatiuni, si asia au fostu silitu a se departa flamendu in D.-St.-Martinu, unde s'au spesatii mii pentru ospetarea alegatorilor.

In cerculu de susu, au fostu romani numai 13 alegatori si 5 preoti, din cari cesti din urma numai 2 au luat parte la alegeri si ospetiu, Popu Iosifu din Le-pindea, si tinerulu Gelea din Czikmandru, acestu din urma inferbentandu-se au si toastatu pentru regimulu magiaru.

Dece vomu considera pressiunile diverse intrebuintate la acestea alegeri, amenintiarile, promisiunile, si corumperile cu bani, trebue se recunoscemu, ca romanii s'au retinutu dela alegeri, si nici ar fi potutu face ceva mai bine, ba ar fi o nebunie a'si perde tim-pulu pe campulu activitatiei, candu romanii chiaru prin lege sunt eschisi dela dreptulu de alegere. (Prea adeveratu. Red).

Se vedem ce rezultat ar potea avea activitatea nostra in acestu Comitat, care numera preste 60 milii de romanii?

Alegatori conscrisi din intregul Comitat sunt 1647, din carii 854 magari, 370 romani si 423 sasi, seu dupa cercurile de alegeri:

In cerculu de diosu facia cu 476 magari si 245 sasi numai 246 romani.

In cerculu de susu facia cu 378 magari si 178 sasi numai 124 romani.

Acum se vedem, cati au fostu in a. 1863.

Dupa liste autenticate din acelui anu au fostu cu totul 5895 alegatori, din carii 2997 romani, 1344 magari, si 1554 sasi, seu dupa cercurile de alegere de atunci:

a) In cerculu superiore 396 romani, 213 magari si 883 sasi.

b) In cerculu de mijloc 1014 romani, 785 magari si 53 sasi.

c) In cerculu inferioru 1587 romani, 346 magari si 618 sasi.

Acestea cifre alaturate langa numerulu alegatorilor din anul 1878 afirma si apróba retinerea pasiva a romanilor. (Cor.)

Din tienutulu Ighiului avemu despre alegerea din acelui colegiu muntean compusu din 33 comune una corespondentia cu dat'a 9 Augustu a. c., din care pentru angustimea spatului scótemu numai acestea: Arménulu David Lukács este omu asia de bogat, in cátu se pote dice, ca chiaru si comune intregi se afla in pung'a lui. Fiul seu Ladislau Lukács avu mancarimea se fia alesu. Spre acestu scopu, inainte cu ceteve septemani se incepura ospetie in opidulu Zlatna; se continuara apoi pe la Ighiu, Barabantu etc. La tract'a dela Ighiu au participat si trei preoti romanesi, seu cum le dicu ungurii, „három oláh popa, ca trei smei, pe langa ceilalti mituitei, cugetai se sfarimi pietrii cu ei.“ Candu fu la toaste (pachara), unulu din preoti spuse curatu, ca Zlatnenii si Buciumanii se afla in legaturi strinse cu cas'a lui David Lukács. Mai apoi marturisira si altii din alte comune, ca stau in aceleasi legaturi. Altii dependenti de familia magnitarilor Teleki candidasera pe unulu Kis Bálint; se vede inse ca acela s'a retrasu; ca ci in 5 Augustu dio'a de alegere, adunandu-se alegatorii din diverse comune cu steguri, musica si frundariu, alesera pe Lukács prin aclamatu, la care inse au asistat numai vreo 10 alegatori romani cu cátiva preoti, ca celu din Valea-alba, anume I. Iancu, „cu barba negra si lunga“ preotulu din Petrenjeni Georgie-Pompilie-Pompeiu-Popus-Pegasus-Popoviciu, era par. Tordosianu, cunoscut de activistu, asta-data nu a fostu, si ce e mai multu, a spusu catura mai multi insi, ca are porunca dela protopopu, dara totu nu va merge. Asia dara in cerculu Ighiului poporul romanu, cu prea pucin'a exceptiune susu atinsa, s'au abtienutu dela alegerile dietali.

Unu alegatoriu.

Din comitatulu Murasiu-Turda (Campaia) subprefectur'a Gurghiu, colegiu electoral Gherne-sigur avemu sciri autentice din 4 Augustu, ca subprefectulu, unu romanu, fostu odeniora suboficiariu la regim. Carolu Ferdinandu, dedese de 10 sate porunci aspre, ca in acea di se plece la Gherne-sigur 450 alegatori verificati din aceleia comune, spre a alege pe candidatulu gubernului in 5 Augustu. Primarii fusera amerintiati cu pedepse, era alegatorilor li s'a spusu, ca deca nu alegu acum, fii de fii loru isi voru perde dreptulu de alegere. Ce credeti ca s'a intemplat? Acei sateni, ómeni ai naturei cu mintea neinbetata de theoriele servilismului, se intrebara intre sine, mai si pe doi trei ómeni de ánima: Se pote una ca acésta? Nu se pote, fu respunsulu sanatosu, si remasera toti pe la casele si lucrulu loru; au mersu la urna numai cátiva preoti, căte unu notariu si alti vreo doi „intelligenti.“ Asia dara nici in aceea regiune a tierei nu poporul s'a desbinutu de „inalt'a intelligentia,“ ci acésta de densulu.

Din fostulu comitatulu alu Zarandului ne scriu despre unu triumfu rarul politicei de resistenta passiva, inaugurate acolo numai dela 28 Iuliu a. c. Din 60 de comune romanesci erau conscrisi verificati 1500 de alegatori, intre carii numai vreo 40 erau romani. Din toti acei 1500 alegatori au mersu la urna numai 35 (treideci si cinci), cu primari, notari si functionari cu totu. Decursulu alegerei va urma intr'o corespondentia venita din 6 Augustu.

Dela Deva avemu sciri electorale de celu mai mare scandalu, esite chiaru si din pen'a unui magiar curatu, care pe alegatori ii numesce turme de sclavi (rabszolga csoport), in alegeri vede numai terorismu, inselatiune si coruptiune spurcată. Unu corespondente romanu vede in dio'a de alegere 6 Augustu numai o comedie esecutata de ómeni beti, amblandu cu steguri unguresci, jocandu si chiindu pe strade ca ori-ce selbaceci, era pe Szathmáry György stringendu in bracia pe romani, caciulindu si cersiindu-le voturile, apoi pe Réthy Lajos sbuciumandu-se pentru elu in despartiune. Unii „intelligenti“ isi capata si ací partea loru; ne este inse si noue grézia a mai repeti scande stereotipe.

Din Cerculu Vintiului de diosu avemu o descripsiune a lui K. Butyka Lajos, documentata cu acte scrise si unele tiparite, despre abusuri si negliuiri extraordinaire, comise in acea regiune. Dn. Butyka afla ca auctorulu acelora este mai pre susu de toti subprefectulu (szolgabiro) Ant. Zeyk, pe care'l descrie ca pe unulu din functionarii cei mai cumpliti. Candu nu amu fi asia strintorati de spatiu, le amu publica macaru in estrasu. De altumetra ele isi au valórea loru si mai tardiu; ca ci deca tota fapte produse de dn. Butyka contra subprefectului A. Zeyk sunt adeverate, atunci ministrul de interne ar face forte bine, deca l'ar trimite la Bosni'a, ca ci locuitorii

romani din pretur'a Vintilui iar pofti caletoria buna din totu sufletulu, l'ar petrece chiar si cu musica pâna la gara.

Ce insémna votulu personal al nobililor in Transilvani'a? Unu exemplu dintr'o miie ne dă „S. D. Tagblatt“. Comun'a Valendorf are numai 550 suflete; avendu inse multi nobili ajunsi cu totul la sapa de lemn, din aceea esira 62 de alegatori. Din contra, in comun'a Siberg (Seiburg) locuita de 1432 suflete, intre cari inse nu sunt nobili, sunt numai 31 alegatori. In comitatele Hunedóra, Fagarasiu, Clusiu, Turd'a,

Solnocu etc. sunt unele comune locuite numai de „nemesi“ altele pe $\frac{1}{2}$, pe $\frac{1}{3}$, pe $\frac{1}{4}$ parte; toti aceia, déca au votatu la 1848, votédia si astazi foră nici-unu censu; apoi totusi unii ómeni au curagiul se afirme, că poporulu romanescu a fostu representat la alegeri.

Tocma asia s'a intemplatu de es. la Deva si pe la Hatiegua.

Sciri diverse.

(Starea sanitara a armatei austro-ungare in lun'a lui Maiu a. c.) Cu finea lui Aprilie au fostu 12.206 morbosu. In Maiu au fostu

40.109. Morbulu celu mai latit a fostu catarulu de stomacu de care au suferit 2841 individi, si catarulu de matie, de care au suferit 2111 individi.

(Pe linia drumului de feru alu Brasovului), precum se scrie lui „Erdélyi Hirado“ s'au descooperit mari defraudari comise chiaru din partea functionarilor subalterni ale aceliei linie. Se organisase o banda de hotî'a, care fura cu predilectiune vestimentata pe care le scotea din colete. La unul din acei functionari conscienciosi si discreti s'au aflatu nici mai multu si nici mai pucinu de o duzina de costumuri intregi.

Munteanu devenit curat vacante, ér' altulu usuatu de studentele Alesandru Anceanu declarat ca atare, pentru nelegitimarea pre tempulu prefipu despre progresulu facutu in studie in anulu scolasticu espiratu, prin acésta se scrie concursu pana in 31 Augustu a. c. st. n.

La aceste stipendie potu concurge teneri studenti de nationalitate romana greco-catolici, nascuti in Transilvani'a, cari au calculi de „eminentia“ in studie si portare morale „buna“.

Concurrentii la aceste stipendie au de asi instrui cererile loru concursuali cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu, precum si de paupertate subserise de respectiva antist'a comunale, de parochulu si intarite cu respectivele sigile si vidimate de oficiulu politicu cercuale, si ale asterne la subsemnatul Consistoriu Metropolitanu pana la terminulu prefipu, căci cele ce voru sosí dupa acel'a, nu se voru luá in consideratiune.

Datu Blasiu din Siedint'a Consistoriale tienuta in 10 Augustu 1878.

Consistoriulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Jul'a si Fagarasiu.

Nro. 2389 — 1878. (33) 1—3

Escriere de Concursu.

Pentru unu stipendiu de 60 fl. v. a. din fundatiunea fericitului Gavrilu Vaid'a, usuatu de studentele Augustinu Anceanu, pentru nesubsternerea testiomniului recerutu pre terminulu prefipu la Ordinariatu Metropolitanu gr. cat. despre progresulu facutu in studie, declarat vacante, prin acésta se scrie concursu pana in 31 Augustu st. n. a. c.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti pauperi nascuti in Transilvani'a, cari au din studie Class'a generale I cu eminentie si portare morale buna, carte de botezu, si testimoniu de paupertate subscrisu de parochulu si antist'a comunale respectiva intaritu cu sigilele acestor'a, si vidimate de oficiulu politicu, — dintre concurrenti se voru preferi consangenii piului fundatoriu, déca acesti'a si voru poté documenta consangenitatea.

Concurrentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerintiele mai susu enumerate pre terminulu prefipu la subsemnatul Consistoriu Metropolitanu, — arendu unde voru se continue studiile pre anulu venitoriu. — Datu Blasiu din Siedint'a Consistoriului Metropolitanu tienuta in 10 Augustu 1878.

Consistoriulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Jul'a si Fagarasiu.

Nro. 2389 — 1878. (34) 1—3

Escriere de Concursu.

Pentru unu stipendiu de 60 fl. v. a. din fundatiunea fericitului canonico Constantinu Alutanu, usuatu de Alesandru Papu pentru nesatisfacerea obligatiunei sale de vacante, prin acésta se scrie concursu pana in 31 Augustu st. n. a. c.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti pauperi nascuti in Transilvani'a, cari au din studie Class'a generale I cu eminentie si portare morale buna, carte de botezu, si testimoniu de paupertate subscrisu de parochulu si antist'a comunale respectiva intaritu cu sigilele acestor'a, si vidimate de oficiulu politicu. Dintre concurrenti se voru preferi consangenii piului fundatoriu, déca acesti'a isi voru poté documenta consangenitatea.

Concurrentii la acestu stipendiu au de a-si tramite cererile loru concursuali instruite cu recerintiele mai susu enumerate pre terminulu prefipu la subsemnatul Consistoriu Metropolitanu, — arendu unde voru se continue studiile pre anulu venitoriu.

Datu Blasiu din Siedint'a Consistoriului Metropolitanu tienuta la 10 Augustu 1878.

Consistoriulu Metropolitanu gr. cat. de Alb'a-Jul'a si Fagarasiu.

Nro. 2389 — 1878. (35) 1—3

Escriere de Concursu.

Pentru 2 stipendie de cete 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea fericitului Episcopu alu Fagarasiusului Ioanu Bobu, dintre cari unulu usuatu de studentele Nicolau

Depunerি capitale pentru fructificare.

Se primescu la institutulu subsemnatu
a) pe langa anuntiarea radicarii in sensulu statutelor, cu 6% interese;

b) sub conditiune de a se anuncia institutului radicarea depunerii la **3** luni inainte, cu $6\frac{1}{2}\%$ interese;

c) sub conditiune de a se anuncia institutului radicarea depunerii la **6** luni inainte, cu **7%** interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urmăza dupa diu'a depunerii, si incéta cu diu'a premergatória dilei, in care se radica depunerea, cu acelu adaosu inse, ca numai dupa acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

La dorint'a deponentului se potu stabili in diu'a depunerii capitalul si conditiuni speciali de esolvire, care se insémna apoi in libel si in cartea depunerilor institutului. In atare casu restituirea depunerii urmăza dupa aceste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta pe langa comunicarea adresei deponentului, se resolvu totu deuna in diu'a primirei.

Asemenea se potu efectui prin posta anuntiuri si radicari de capitale.

Sibiu, 22 Iuliu 1878.

„Albina“,

(30) 4—4 Institutu de creditu si de economii.

Nro. 2389 — 1878. (32) 1—3

Escriere de Concursu.

1. La unu stipendiu de 400 fl. v. a. pentru tenerii gr. cat. eminenti, séu din partea cea mai mare a studioru eminentie, si dorescu a frequent'a jurele ori medicin'a afara din patri'a la vre-o universitate.

2. La unu stipendiu de 300 fl. v. a. pentru tenerii gr. cat. eminenti, cari ar' dori afara din patri'a ori unde, a studia metalurgia, technica ori pedagogia, pr. si alte studie reali.

3. La doue stipendie de cete 200 fl. v. a. pentru 2 tenerii gr. cat. eminenti, cari aru dori se invetie jurele in academ'a juridica dela Sibiu, ori la alta facultate juridica in patri'a (in Transilvani'a).

4. La 2 stipendie de cete 100 fl. v. a. pentru 2 studenti gr. cat. miseri, de buna sperantia, si eminenti cari studiada in gimn. super. din Blasiu, ori si in altu gimnasiu superior in patri'a.

5. La 3 stipendie de cete 60 fl. v. a. pentru 3 teneri studenti asemenea miseri si cu progresu eminent in studie, cari studiada in gimnasiu infer. in Blasiu, ori la vre-unulu din gimnasiele din patri'a.

Tôte din fundatiunea fericitului Metropolitanu si Archi-Episcopu Alesandru St. Siulutiu acumu antai'a ora facute curente.

Doritorii de a obtine vre-unulu din aceste stipendie au de a-si instrui cererile loru concursuali cu recerutele testimonie scolastice si atestate de botezu, precum si cu testimonie de paupertate dela antist'a comunale subscrise si de parochulu si de judele procesuale respectivu, si intarite cu sigilele respective, si ale tramite la subsemnatul Capitulu Metropolitanu —

Morburi de pieptu si plumani

de ori-ce natura ce suréza siguru prin

Allopulu de plante Schneeberg a l. Wilhelm pregatit dupa prescrierea medicului, si se capeta de la Franz Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen. Sucul acesta s'a dovedit de bune pentru dorerile de grumazu si pieptu, grippa, ragusiela, tusa si tróagna. Multi cumparatori marturisesc, ca numai sucului acestui-a au a-si multium somnali placutu.

Excellent este sucul acesta, ca preservativa pe tempu neguros si aspru.

In urm'a gustului forte placutu copiilor este folositoru, celui-ce sufre de plumani inse, o trebuința; cantaretelor si oratorilor cont'r vocea inchise seu ragusite, unu midilocu necesar.

Multime de atestate confirma cele de susu: Cea mai clara dovedita despre effectul extraordinar alu acestui suu este, ca cons. de curte de d. prof. Gppolzer, rectorul magn. la universitatea c. r. din Vien'a, ilu folosesce cu celu mai bunu succesu in spitalu, precum si la persone private.

Asemenea s'a aflatu recomandabilu si'sa prescrisu adesea sucului acesta de multi alti medici indigeni si din strainatate.

Pentru dovedirea celor afirmate reproducemu urmatorele scrisori recunoscute:

Testimoniu.

Fiiulu meu de siese ani Franciscu a suferit opot septemanu in tusa magarésca in asia mesura, in cátu me temeam că nu cumu va se se innesc; intru ace'a a slabiti cu totul si a fostu atâtu de debilu, in cátu abia stă pre petiere. Atunci mi-s'a recomandat allopulu de plante de Schneeberg, si multiamita acestui midilocu minunat, indată dupa iutrebuintarea primei sticle a mai intarit tus'a, dupa a dou'a sticla caută bine afara copilulu, a venit la potere si de atunci e deplinu sanatosu. — Si fetiorul meu celu mai mare a scapatu in cátew'a dile, prein midilocul acest'a, de o tus'a mare si ragusíela.

Deci cu multiamita sincera estradu acestu testimoniu, pentru curarea rapede si miraculosa a copiilor mei si dorescu că acestu midilocu se devina cunoscutu si folositu in tóte partile prein omenimae suferindu.

Flatz, 6. Martiu 1855.

Anton Just.

Laurentiu Scheibenreif,

primariu.

Onorate Domnule!

Te rogă a-mi mai tramite cátu mai in graba inca 4 sticle dein renumitul D-tale Allopulu de plante, dupa folosirea alorul 2 sticle afu că dorerea de pieptu si gutu, pre cumu si respiratiunea scurta se micsoreza pre di ce merge, pentru acea me

adreseaza astadata de a dreptulu la D-Ta, in spărare de a capata dein celu mai prósperu. Acludu 5 fl. m. c.

Cu tóta stim'a se subséma

Heinrich Bock, chirurgu.

Münchret langa Ostrang, 23. Febr. 1859.

Testimoniu medicale.

Allopulu de plante Schneeberg este unu medicament forte usiuritoru pentru doreri de pieptu, asthma, histică, tusa, cataru, si este de recomandat in casuri de astfelu de bôle.

Hohenmauth, 25. Ian. 1858. Dr. Feschl.

D-lui L. Cantily, apotecar in Graz.

Onor. D-le! Folosindu in desertu diferite midilöce pentru dorerea de pieptu, de carea suferam greu de 2 ani, am cercat si cu o butelia de allopulu de plante Schneeberg anuntiatu de d-ta, care se pote recomandă pe sigur la toti histicii; pentru-ca, dupa iutrebuintarea celui d'antai exemplariu amu sentit usiorare, si dupa ce am mai cercat cu 2 sticle din acesta medicina minunata, sanatasu mi se restaura pe deplin. Multumindu-si Dlu meu, din tóta anim'a, remanu alu D-tale servitoru cu totu obligatu

Graz, 3. Febr. 1857.

Domnulu meu!

Dupa ce prin intrebuintarea allopulu d-tale am scapat cu totulu de tusea mea si de rugasilea imprennata cu aceea, de care suferam septemanu si totu odată in urmarea binefacutórelor resultate ale acestui allopulu minunat de plante mi-am recastigat si vocea de mai nainte, me sentiu forte oblegatu a' Ti multiamti din tóta anim'a pentru acesta inventiune salutară, cum si a recomandat acesta medicina probata, dupa a mea convictiune, la toti cati suferu de pieptu si mai verstu cantaretilor. Cu perfecta stima

Peisching, 25 Juniu 1857.

Joanu Bauer,
docente.

Informatiunea despre folosire se alatura la fia-care sticla. Pretiul unei sticle 1 fl. 25 cr. v. a. Pachetarea se computa cu 20 cr.

Depositulu principale la Franciscu Wilhelm apotecariu in Neunkirchen.

Allopulu de plante genuin se mai afia in Sabiuj: Friedrich Thalmayer, comerciant.

Aradu: F. Tones & Comp.

Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.

Alba-Julia: Julius Fröhlich, apotecariu.

Clusiu: Ed. Valentini, apotecariu.

Brasovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.

Sighisior'a: J. B. Teutsch, comerciant.

Tipariul lui W. Kraft in Sibiu.